

SLOVENSKI NAROD.

Plača vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Za naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine je ne enira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Doplačilo se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnništvo naj se blagovoljše pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Belgrajska pisma.

IV.

(— ur.) Volitev se še niso vršile in do sestanka narodne skupščine imamo še cel mesec, pa se že popolnoma resno razpravlja vprašanje: kako bo sestavljen nov kabinet.

Kakor vsa znamenja kažejo, ne bo nobena stranka absolutne večine, nego bo rezultat volitev približno isti, kakor je bil pri zadnjih volitvah, ko so zmerni radikali sicer dobili absolutno večino, ali je bila ta večina tako majhna (trije mandati), da se vlada ni mogla na njo zanašati in zato so tudi nastajale v tem času tako pogostoma kabinetne krize, da se je moglo reči, da je kabinetna kriza permanentna.

Pri sedanjih volitvah bi se sicer moglo zgoditi to, da dobijo ekstremni radikali toliko mandatov, kolikor so jih imeli do sedaj zmerni radikali, ali ti poslednji toliko, kolikor so jih dosedaj imeli prvi, ali je absolutno izključena vsaka možnost, da bi ekstremni radikali zadobili tako večino, da bi lahko sami prevzeli sestavo kabineta. Oni so šli v volilno borbo s trdnim upanjem, da dobijo sigurno absolutno večino, ker imajo v rokah močno agitacijsko sredstvo, namreč novo državno posojilo, ki ga je hotela skleniti prejšnja, zmerno-radikalna vlada in proti kateremu so oni vstali. Ker je v narodu vsako posojilo nepopularno, računali so ekstremni radikali, da se zmerni radikali ne bodo upali niti priti na volišče, a ako že stopijo v volilno borbo, da popólnoma propadejo.

Ali že prvi dnevi po razpustu narodne skupščine so pokazali, da so se ekstremni radikali motili. Zmerni radikali so namreč tako samozavestno in tako spretno nastopili, da se je takoj dalo videti, da to ni stranka, ki umira, nego stranka, ki ima v sebi dovolj moči in dovolj *raison d'être*.

Čim dalje tem bolj se je videlo, da imajo zmerni radikali še veliko

zaslombe v narodu — pa saj se v vodstvu te stranke nahajajo vse sami stari boritelji za pravice naroda in za politično slobodo, ki so se že dvajset let borili proti osebnemu režimu z žilavo vztrajnostjo in z uspehom.

Ekstremni radikali so se začudili, ko so videli, da njihovi starejši bratje prirejajo po celi državi volilne shode, na katere prihaja narod v velikem številu in se izjavlja na njih in zato so ekstremni radikali tudi začeli misliti o mogočnosti koalicije obeh frakcij radikalne stranke, ker so hitro sprevideli, da sami ne bodo dovolj močni za vlado. V zvezi s tem razpoloženjem v vrstah ekstremnih radikalcev je tudi prihod srbskega poslanika na dunajskem dvoru, Vujića, v Belgrad. Vujić je predstavnik one struje v zmerno-radikalni stranki, ki bi hotela koalicijo z ekstremnimi radikali in zato ga je kralj pozval v Belgrad, da se z njim posvetuje o načinu, kako bi se do koaličijskega kabineta došlo. Ako bi Vujić prišel na koalicijo, potem bi bil on minister za zunanje stvari, ali tukaj ne odločuje on sam, nego stranka zmernih radikalcev, katere sklepom se mora vsak član pokoriti, drugače je iz stranke izključen. Neverjetno je pa, da bi zmerni radikali dopustili, da njihov vodja, Nikola Pašić, ne pride v kabinet.

V vrstah zmernih radikalcev vlada vsa disciplina, kar se je pokazalo pri poslednjih dveh krizah, ko so vsi zmerno-radikalni poslanci enoglasno rekli: Ti ljudje naj sestavijo kabinet, ali pa nihče iz naših vrst in v istini, nobeden zmerni radikalec, kateremu je bila poverjena sestava kabineta, ni hotel te misije prevzeti, dokler se ni akceptiral predlog zmerno-radikalnega skupščinskega kluba.

Tako bo tudi sedaj, pri sestavi koaličijskega kabineta. Zmerni radikali bodo predložili svoje ljudi in ako ekstremni radikali ne bodo hoteli njih sprejeti, ne bodo našli no-

benega drugega zmerne radikalca in koalicija bi bila onemogočena. Zato bi bilo bolje, da se Vujića niti poklicalo ni z Dunaja, ker on sam, na svojo roko in brez odobrenja svojih tovarišev, ne sme in tudi ne bo hotel ničesar podvzeti, nego bo merodavne faktorje enostavno opozoril na vodstvo zmerno-radikalne stranke, ki je edino poklicano v to, da v imenu stranke pregovarja z drugimi strankami.

Turška je protestirala pri srbski vladi zaradi prehajanja srbskih čet v Staro Srbijo in Macedonijo. Srbska vlada je obljubila, da bo dala strogo zastražiti mejo, a obenem je izjavila, da je tudi do sedaj storila vse, da prepreči prehod srbskih čet.

Turški protest je morebiti resen, ali odgovor srbske vlade je navadna formalnost, ker vlada — tudi ko bi hotela — ni tako močna, da bi preprečila prehod čet čez mejo in sicer iz enostavnega vzroka, ker se v srbski vojski ne bi našlo častnikov in močvra, ki bi hoteli v tem oziru poslušati vlado. Častniki in vojski so preveč patrijotični, da bi hoteli preprečiti prehod čez mejo častnikom, ki se podajajo v borbo za osvoboditev Ksova. Zato ne bo nič pomagalo, ako bo na celi meji stal vojak pri vojak — častniki bodo neovirano prehajali mejo. Naj le protestira Turška, a srbska vlada naj izdaja stroge naredbes obmejnim garnizonom — častniki bodo brez skrbi stopali proti Kosovu, Vardaru itd.

V ostalem: diplomatičnim notam ki so izmenjane med Turško in katero balkanskih držav, se ne sme podajati prevelika važnost. Turška je sedaj n. pr. gotovo protestirala pri srbski vladi samo zato, ker namerava srbska vlada v skupni noti opozoriti evropske velike sile na neznosno stanje, v katerem se nahaja srbsko prebivalstvo v evropski Turški — torej mala demonstracija, vseh katere nikogar ne bo zbolela glava, a najmanjše srbske četnike!

Tudi semkaj je prišel glas o demonstraciji zagrebških »čistih«
Slovincem, ki so hoteli peti nedolžne srbske narodne pesmi in vse se čudi, kako se je to moglo zgoditi. V Belgradu je ves čas jugoslovanske umetniške razstave visela pred univerzo razen srbske, slovenske in bolgarske tudi hrvatska trobojnica — ni nikomur ni niti na pamet prišlo, da bi radi tega protestiral. Godba, kraljeve garde je pri sestanku jugoslovanske omladine igrala razen srbske, slovenske in bolgarske tudi hrvatsko narodno himno — in Srbi so aplavdirali. Pri jugoslovanskem koncertu — tudi v Belgradu — so hrvatski dijaki peli hrvatske pesmi in aplavdirali jim je kralj in celo gledališče, v katerem je bil zbran cvet srbske inteligence ..!

Čudna so pota — avstrijske diplomacije. Nekdaj so poslali v Belgrad za poslanika mladega kavalirja, ki ni imel druge zadače, nego to, da »diplomatizirajo«
s kraljico Natalijo, ker so se na Dunaju nadejali, da bo taka politika koristna. Natalija se je v istini zaljubila v kavalirskega diplomata, in morebiti bi šlo, da ni imel Milan preveč dobro oko in je prišel na sled diplomatskim spletkam mladega avstrijskega kavalirja, ki je potem moral zapustiti Belgrad in lepo Natalijo. Zato so potem poslali v Dunaj v Belgrad stare diplomate in ti so imeli zadačo, da »diplomatizirajo«
z možmi. Tako je prišel semkaj nedavno tudi dr. K. Dumba, ki pa pri možih ni mogel ničesar storiti. Končno mu je prišlo dolgočasno in zaljubil se je — starec — v mlado in lepo ženo tajnika ruskega poslanstva, kateri se je moral zelo dopasti, drugače bi ne zapustila svojega mladega in dobrega moža in šla z Dumbo na Dunaj, kjer je tudi ostala; a Dumba se je vrnil v Belgrad, kjer se je nemalo iznenadil, ko je zvedel, da so njegovi tovariši, diplomati, sklenili, da ga bodo socialno bojkotirali.

In zato je sedaj odšel iz Belgrada — za vedno, a njegov naslednik je baron Czikann.

Vojna na Daljnem Vstoku.

Linevičovo poročilo.

General Linevič je 10. t. m. poslal tole poročilo: 9. t. m. ste se približali našim, pri Simiaci se nahajajočim predstražam dve japonski kompaniji, ki ste došli iz okolice Hejlungčena. Ko so naše straže dobile okrepljenja, so sovražnika z ljutim ognjem prisilile, da se je moral umakniti. Po došli mi poročilih je naša posadka zapustila vojaško štacijo Korzakovsk, ko je izstrelila vse patrone, ki jih je dobila na križarki »Novik«. Sovražno brodovje je ljuto obstreljevalo štacijo. Obrežni topovi so razbiti, skladišča pa so zgorela. Japonske torpedovke so obstreljevale tudi naše utrjene pozicije pri Solavjeski, vsled česar so se naši oddelki umaknili proti severu.

Okupacija Sahalina.

Japonci hité, da pokažejo, kakšne namene imajo glede Sahalina. Še ni potekel teden, odkar so okupirali ta otok, in že so spremenili dosedanja krajevna imena v japonska. Rt Notoro so prekrstili v rt Kondo, rt Širetoko v Juzo, zaliv Amivaj v Higašio Šime, predgorje Enima v Tušima, zaliv Rozozej pa v Šitoze. Japonci hočejo s to prekrstitvijo pokazati, da smatrajo Sahalin za svoj in da ga ne mislijo več dati iz rok.

Japonske operacije v severni Koreji.

Iz Londona poročajo: Japonci prodirajo v severni Koreji uspešno proti severu. List »Kokumin«
v Tokiju piše: Rusi v severni Koreji se še niso umaknili na levi breg reke Tumen. Brez dvoma se pripravljajo na odločen odpor ob reki Tumen. Rusi imajo v severni Koreji močno konjenico in artiljerijo, a zelo malo pehote.

LISTEK.

Postojna.

I.

Da bi navsezadnje ne bilo katerega očitjanja, povem takoj pri začetku, da naslednjih vrstic ne pišem za tiste, ki Postojne ne poznajo, ampak za Postojince, za okoličane in sploh za ljudi, ki jim je Postojna dobro znana. Začeti bi moral sicer s topografičnim popisom tega kraja in z drugimi uvodnimi statističnimi podatki. To pa ni zame. Jaz ne morem stikati za v to potrebne podatke po poučljivih knjigah, po prejšnjih popisih, morda celo po prašnatih registraturah nekdanjih okrožnih in sedanjih okrajnih glavarstev. Kar vidim in sem sam doživel v dotiki s tem krajem, kar sem izkušal, to bom pravil in zagotovim Vas, rojaki in čitatelji, da bom pisal resnice in se kvečjemu pomotil za kako krstno ime ali kako primerno drugo malenkost, ki pa ne more biti merodajna za istinitost mojega pripovedovanja. Povem, da bom tudi grajal in marsi-

komu na prste stopil, ampak priznam pa, da se mi je Postojna, ki mi je bila do novejšega časa oduren kraj, ki vanj nisem rad pohajal, tako prikupila, da je to pravzaprav glavni povod, da o tem kraju pišem in dam duška svoji radosti.

Naravno je, da preden začnem slikati svetli prizor, ki me je tolikanj zavzel in navdušil, da mu pripravim primerno, bolj temno osadje in da s tistim tudi opravičujem svojo prejšnjo mržnjo proti Postojni.

Kar mi je v Postojni najbolj ne všečno, to je njen kolodvor. Mogoče, da sem to prezrl v posvetni literaturi, ko se je že opisaval položaj te zgradbe in njene neudobnosti. Vsekako se mi vidi, da se more tudi pri tem objektu spoznati, da ima židovstvo v rokah južno železnico in častnikarstvo, sicer bi bilo nemogoče, da bi se vedno in vedno ne ponavljala brezobzirnost, s katero se je postavil kolodvor na mesto, kjer stoji in nemogoče, da bi se ponavljaje ne grajala brezbrzičnost proti občinstvu, ki se mora tega kolodvora poslušati.

Menim, da bi se na prstih sečeli dnevi, na katerih bi na tem kolo-

dvoru sapa ne dihala. Pravim: dihala, zakaj redki so dnevi, da bi sapa ne vibrala na tem mestu. Nikjer bolj priličnega položaja za eolsko harpo kakor na strehi tega kolodvorskega poslopja, zakaj tam bi vedno donela. Da bi se pa na tem kolodvoru napravili mlini na sapo, kupim jaz ekejo z zadnjim grošem, zakaj dosela sem prepričan, da bi se ta mlin dobro izplačeval. Gorje potnikom, ki vstopajo ali izstopajo na tem kolodvoru pri jugu; še bolj gorje, če buči mokra hrvatska burja; ako pa tuli prava burja in kadi s snegom, pa se prekrižaj, preden istopiš, morda ti križ pomaga, da boš bolj milostljivo sojen, ko si se obenem pripeljal v Postojno in pred nebeška ali peklena vrata. Prepričan sem, da, ko bi bilo mogoče konstatirati, koliko ljudi se je že navzelo bolezní, ko so vstopali ali izstopali na postojanskem kolodvoru, bi dalo to kontingent, ki bi imponiral vsem bakiellom tega sveta.

No, — bi kdo rekel — pa si pomagaj, če si moreš. Kolodvor se ne da prestaviti, kakor sejmaraka kalupa. Ne bom se spuščal v razmotrivanje postavljenja in prestavljenja tega ko-

lodvora, zakaj zašel bi v razgovor o celi progi južne železnice čez Kras in graje bi bilo toliko, da bi prese-gala množico kraškega kamenja. Tisti, ki so jo umerili iz Postojne v Šentpeter in potem skozi sedem tunelov naprej do Sežane in od tam jo krožili po čudovitih ovinkih po najpustejšem skalovju vsakega Krasa, so tam, in med njimi pokojni poslanec Klun, ki je južno železnico vedno zagovarjal — torej — so vsi v nebesih in naj v miru počivajo. Kdor pa pogleda s postojanskega kolodvora naravnost proti Nabrežini, ta gotovo zmajava z glavo in si misli svoje.

Torej kolodvora ne bomo prestavljali, prav lahko bi pa kaj storili za olajšavo potnikom in v tem osiru iredemo vso grajo vodstvu železnice in tudi Postojneem, ki se za to ne pobrinejo. Tudi šentpeterski kolodvor je na hudem prepihu, ampak ima podstrešje, v katero se človek reši, ko izstopi, in pod katerim je kolikor-toliko zavarovan, preden vstopi. Najmanjše udobnosti pa nimaš v Postojni. Na dežju in pišu moraš stati sadnje minute, preden vstopiš in istotako se ti godi, ko izstopiš; preden se zrineseš

z drugimi vred skozi ozka vrata v kolodvorsko vežo, ti preprih še enkrat klobuk sname za srčen pozdrav. Naj burja še tako razsaja, naj bo posledica, da se zvezdice v njej zrcalijo: ni je vrvice, ni ga količka, da bi se oprijel; da še kaj prenašaš in si počasaš, ostaneš sam in Bog te obvari. Jas sem o taki priliki že priletni gospe stopil v pomoč, ki se mi je potem zahvaljevala in rekla, da je že obupala, da pride srečno do vhoda. In na takem kolodvoru izstopajo in vstopajo ljudje iz vsega sveta, ki si hodijo ogledovat postojnsko jamo. Meni pritožbe niso znane, ker se zanje nisem brigal, prepričan sem pa, da jih je dosti. Prepričan sem tudi, da le pri nas na Kranjskem je mogoča taka brezbrzičnost proti tujcem, ki se pri nas pristavljajo in ko človeka obenem z burjo jeza prav prešine, si misli celo, da se je v merodajnih krogih pač že na to mislilo, da bi jamo prestavili ali zamašili, da le kolodvor ostane za nas Slovence takšen, kakršen je.

Dovolj! Komur se ne vidi preveč, plača šestdeset vinjarjev in se popelje v trg. Postojna je sedaj naša. Nosi še

Blokada Vladivostoka.

»Daily Telegraph« poroča: Japonci blokirajo sedaj s vso strogoostjo Vladivostok. Nobena ruska križarka ni sedaj več ne upa iz pristanišča. Samo torpedovke se semtertja prikažejo ob vhodu v luko. Vladivostok je pripravljen, da ga vsak trenotek prišle Japonci oblegati. Pred vhom v pristanišče je skritih več podmorskih čolnov, ki imajo nalogo, nemudoma napasti japonsko brodogradnjo, ako bi se približalo. Sodi se, da se japonsko brodogradnjo baš iz tega vzroka še ni pojavilo pred Vladivostokom, ker se boji, da bi ga ne zadela ruska usoda, kakor rusko brodogradnjo pri Tsušimi, ki je bilo uničeno večinoma s pomočjo podmorskih čolnov.

Muravjev ne gre v Washington.

»Echo de Paris« poroča, da je grof Muravjev odložil svoj mandat kot pooblaščenec na mirovni konferenci v Washingtonu, in sicer baje s ozirom na svoje omajano zdravje. Rusijo bosta sedaj zastopala na konferenci samo baron Rosen in Pokotilov, zaupnik Vitejev. Iz drugega vira pa se poroča, da se je Muravjev moral umakniti, ker mu je bil nasproten grof Lamsdorf.

Vprašanje premirja.

»Daily Chronicle« poroča: Japonci še vedno sumi, da Rusija nima pri mirovnih pogajanjih čistega namena; zato neče dovoliti, da bi se za čas mirovne konference sklenilo na bojišču premirje. Japonci nečejo dati iz rok uspehov, ki so si jih dosedaj priborili v Mandžuriji, za slučaj, da bi se mirovna pogajanja razbila in bi ne obrodila nobenega sadu.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 12. julija. Pri zadnji avdijenci ministrskega predsednika barona Fejervarya se je določilo vse potrebno, kako je nastopati vladi med poletjem. Vlada se bo v tem času omejila le na tekoče vladne posle. Proti pasivni resistenci se ne bo ničesar storilo, ker vlada upa, da bo mesto izostalih direktnih davkov pokrivala državne izdatke za drugi dohodki. Pogajanja z voditelji opozicije bo baron Fejervary pričel šele v septembru. Ako se ta pogajanja razbijejo, se parlament 15. septembra s kraljevim reskriptom zopet odgodi na nedoločen čas. Končno se je pri avdijenci odredilo, da se tretjeletniki pridruže v aktivni vojaški službi. Po potrebi se pokličejo v službo tudi nadomestni rezervisti. — Danes je bil ministrski svet, ki se je bavil s tekočimi zadevami. — Opozicijski listi pišejo, da se v liberalni stranki deluje na to, naj skliče grof Tisza konferenco liberalne stranke, da sklene pridružitve liberalne stranke opoziciji glede narodnostnih zahtev.

dosti nemčurških in birokratskih peg, toda posebno zadnjiginevajo od dne do dne. Ko pa posegnemo štirideset let nazaj, nas kar mraz pretrese, tolikanj žalostne so bile razmere za našo narodno stvar. Prava silovita nemčurska trdnjava je bil še takrat obstoječi kasino. Ako še hira in diha, mi ni znano. Može, ki so se tam zbirali, so bili docela prepričani, da povsod drugod je mogoče, da se takozvani Slovenci okoristijo in dobe kako veljav v socialnem in političnem življenju, nikdar pa ne v Postojni. Kakor drugod je tudi Postojnem imponirala birokratska moč in jim tako zašla v dušo in telo, da ti še danes morem pokazati čisto navadne, sicer počtene ljudi, ki jim to ne gre v glavo, da bi bil človek, ki zna tudi nemško, Slovenec. Ker so mirni in neokljudivi, naj imajo to veselje še dolgo let. Spoštujemo jih, ker so stari, in ker je vendar kaj pokazati, ko pride razgovor na prejšnje čase. Da je bil birokratizem s posebno močjo donel nad Postojno, je najveljavnejši dokaz to, da Postojnei do najnovejšega časa niso bili gospodarji čres svoj lastni jim svet. Kot gostje so

— Grof Apponyi potuje od okraja do okraja, kjer je treba kake dopolnilne volitve, da agitira za opozicijskega kandidata. In res so dosedaj povsod pri takih volitvah prodrli kandidati neodvisne stranke, tako tudi ravno kar v Bonyhadi, kjer je imel dosedaj mandat bivši predsednik poslanske zbornice pl. Perczel.

Iz Srbije.

Belgrad, 12. julija. Povodom današnjega kraljevega godu je mesto v zastavah.

Pri svečani diplomatski pojedini je imel kralj kratek nagovor, v katerem je poudarjal prijateljske razmere Srbije napram drugim državam. V imenu diplomatov je odgovarjal francoski poslanik, ki je kralju zagotovil, da sme Srbija pri svojem mirovnem delu računati na simpatije civiliziranih držav.

Pričakuje se tudi splošno pomiloščenje političnih zločincev, kar pa se zgodi najbrže šele meseca avgusta, ko se proglasi prestolonaslednik za polnoletnega.

»Štampi« se je naročilo, naj priobči pisma ruskega pustolovca, bivšega podpolkovnika Protopopova, ki grozi v inozemskih listih, da bo razkril o kralju Petru neljube stvari iz njegovega življenja v Ženevi. Izkazalo se je, da je Protopopov hotel izvršiti nad kraljem izsiljenje.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 12. julija. Turška vlada je zavrnila zahtevo poslanikov vseh velesil glede evropske kontrole nad finančnimi reformami v Macedoniji.

Jutri poteče rok, ki je bil določen macedonskim begunom za vrnitev v domovino. Ker pa se je v teku enega meseca vrnilo iz Bolgarije v Macedonijo le 130 begunov, se rok za vračanje najbrže podaljša.

Nemiri na Ruskem.

Petrograd, 12. julija. V Minsku so bili sinoči veliki izgredi. Kozaki so streljali na demonstrante, ki so odgovorili z revolverji. Ni še dognano, koliko je mrtvih in ranjenih. Ponoči je nekdo blizu gubernatorjeve hiše vrzel bombo, ki je zadela nekoga kozaka in nekega policaja. — V Revalu se je uprlo 700 mornarjev zaradi slabe hrane. Poslali so deputacijo k admiralu, ki je prišel takoj hrano pokusit ter priznal, da res ni užitna. Poveljnik oddelka je dobil osem dni zapora. — Tudi na ladjah »Minin« in »Kreml« se je bati punta, vsled česar so mornarjem odvzeli puške.

O »Potemkinu«.

Konstanca, 12. julija. Popravljen oklepnic »knjaz Potemkin« je odplula v Sebastopol. Govori se, da so mornarje, ki so se vdali admiralu ter želeli se vrniti v domovino, na ladji

hodili v svojo jamo, domalega da ne s klobukom v roki. Skrajni čas je bil, da se je to nekoliko predrugačilo, zakaj veliko sitnost bi bilo to razmerje delalo tistim, ki so sedaj na tem, da predelajo državljanski zakonik. Lastnik sveta biti, pa — brez vsake oblasti nad užitek, to bi bilo gotovo modrijanom-sestavljalcem zakona dalo dosti ugičanja, preden bi bili skovali za to razmerje primeren paragraf. Počurite se Postojanci, da to stvar doženete do kraja, da vam ne bo treba popotovati na Dunaj in razkladati to razmerje.

Zelo me miče, in posebno to, da nočem biti preobčilen, mi zabranjuje, da jih ne načrtam, nekaterih birokratov prošle dobe. Imam jih dobro v spominu in prav vidim jih, pred seboj mogočno stopajoče gor pa dol po Postojni, v lepo priliko vsem tržanom, da so ponižno pozdravljali in sicer po nemški. Postojna je bila toliko podjarmljena, da niti mož z večjo izobrazbo ni vsrejal. Vse se je zatrlo in šele v novejšem času prodira znanost in veda med svet tega vendar blagostajnega kraja.

Najboljšo oporo je imel ta biro-

postrelili ter njih trupla pometali v morje, da bi v Sebastopolu ne spuntali ljudstva. Romunsko prebivalstvo ima uporne ruske mornarje zelo rado. Skoraj vsi mornarji so že dobili zaslužek.

Bavarske volitve in klerikalci.

Dunaj, 12. julija. Vesoljno klerikalno časopisje nori veselja, ker je pri bavarskih volitvah dobil klerikalni center večino nad liberalci. Ne upajo pa si vsi povedati, da so klerikalci zmagali le s pomočjo svojih najzagrizenejših sovražnikov. Klerikalci so se namreč zvezali s socialnimi demokratami. Tako se je zopet pokazalo, da se klerikalci zvežejo ako je treba s samim vragom, ako jim zveza le obeta kaj koristi. — Vsled klerikalne večine je volilna reforma v klerikalnem smislu zagotovljena.

Angleško-francoska zveza?

Pariz, 12. julija. Bivši minister zunanjih zadev Delcassé je povedal, da se je v zadnji ministrski seji zavzemal za zvezo z Anglijo, ker bi na ta način Nemčija nikoli ne mogla Franciji napovedati vojne. Pa tudi sploh bi je ne bilo velesile na svetu, ki bi si upala napasti katero obeh držav, ako sta medseboj zvezani. Zveza z Anglijo pa bi rodila tudi boljše razmere med Anglijo in Rusijo. Njegov predlog pa so ostali ministri zavrgli. — Delcassé trdi, da je storila Francija veliko napako, ko je privolila v martoško konferenco.

Marokanski spor poravnani.

Berolin, 12. julija. Knez Bülow je v današnji seji zveznega odbora za zunanje zadeve zaupno poročal o pogajanjih med Nemčijo in Francijo zaradi Maroka ter povedal, da je zadeva popolnoma urejena v smislu nemške vlade.

Pariz, 12. julija. V zbornici je hotel danes posl. Millevois interparirati zaradi odnošajev med Francijo in drugimi velesilami, posebno napram Nemčiji. Ministrski predsednik Rouvier pa je brž izjavil, da bo meseca oktobra razdelil med poslance rumeno knjigo, ki bo dala vsa potrebna pojasnila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. julija.

— Goriški klerikalci so zadnji čas vsi v ognju za narodno stvar, prav kakor ljubljanski »Slovenci«, ki se redno vsako soboto bije na svoja narodna prava. Toda pri tem se ne sme pozabiti, da je narodnost naših slovenskih klerikalcev vedno v tesni zvezi z dobičkalnostjo. Goriški klerikalci so v svojem »Primorskem Listu« napisali: »Proč s hlapčevstvom, proč s sramotnimi ozir, proč z brezbriznostjo in kimanjem! Doktor bomo Slovenci hlapčevskega

kratski trot na duhovščini. Več ali manj povsod drugod se je pridružila duhovščina pričetku narodnega gibanja. Ne tako v Postojni! Zaman je bilo prizadevanje pokojnega očeta Bleiweisa, omehčati nadutost o arheoloških popisih v prid narodne probuje. Kasino in župnišče sta se dozdevala nepremagljiva. Nemško čvekajoči meščani so stali pred njima s klobukom v roki, pokojni odvetnik Bučar je bil osamljen. Toda v vsej svoji zmagoviti dozdavnosti so prezrli nazadnjaki moža, ki klobuka ni nosil v roki, in ta je bil — tržan Lavrenčič. Očetov duh se je preselil na otroke in tej rodbini gre v prvi vrsti zasluga za vzbujanje narodne zavesti v Postojni, ki je porušila birokratsko farško zadrugo, ki se je zbirala v kazini. Soborilec ne bom navajal, saj so večinoma še živi in pridejo morda še na vrsto, toda sebi v zadoščenje in vsem, ki so ga poznali, pa moram v blag spomin poklicati prerano umrlega Naceta Doksa, ki je bil eden najboljših med našimi.

Omenil sem že o pričetku, da ne nameravam biti splošen. Priznam, da so tudi drugod isti faktorji zatirali ljudsko in narodno zavest in to največ s

duha, nas ne boode nihče spoštoval in se ne bo oziral na sicer opravilne zahteve o enakopravnosti! Vse to je silno lepo in prav narodno, a to so le — besede, prazne fraze goriških klerikalcev. Dokazi: Dr. Gregorčič, Pejerjev prodanec, hlapčuje s svojimi pristaši laški kliki ter ji pusti delati škodo Slovincem neovirano; deželna odbornika se nista niti zmenila s drugimi tovariši ne v odboru ne v zboru za to, da gine kar sistematično slovenščina iz deželnega odbora; duhovniki nemškutarijo po uradih ter se prilizujejo tujim političnim uradnikom, vsi drugi klerikalni stebri goriški pa tiše do grla v narodnih grehih! Naj goriški klerikalci to, kar smo zdaj navedli, popravijo, kar je treba popraviti in odpravijo, kar je treba odpraviti, potem bomo prepričani, da so zapisali te besede prešinjeni v istini s narodnim duhom. Dokler pa tega ne store in prepričani smo, da ne store, toliko časa so v naših očeh hinavei, ki svojo narodnost razobešajo le takrat, kadar imajo posebne koristolovske namene.

— Potresna opazovalnica

v Ljubljani pa tujci. Piše se nam: Dobro ste zadnjič opomnili, da potresna opazovalnica Ljubljani škoduje, ker odvrta tujce od našega mesta. Naj vam to potrdim s naslednjim slučajem! Pred dobrim mesecem sem se sešel na železnici z nekim pruskim veleindustrijalcem, ki ima tudi v Avstriji nekaj posestev. Beseda je dala besedo. Ko mu povem, da sem iz Ljubljane, me mož z resnim obrazom vpraša, če je res v Ljubljani skoro vsak dan potres. Moral sem se smejati na ves glas. »Kdo vam je to pravil, da imamo v Ljubljani še zmerom potres?« — »I, no v časih berem redno poročila tamonje potresne opazovalnice, da imate zmerom petres. Slišal sem že veliko praviti o lepoti Gorenjske, o Blejskem jezeru i. t. d. pa bi si rad enkrat tudi Ljubljano ogledal. Da pojde obiskat mesto, kjer je potres v permanenti in kjer človek turist ni varen, da ga ne ubije v hotelu strop!« — Seveda sem tujcu pojasnil, da ima ljubljanska opazovalnica zgolj znanstven pomen in da zaznauje tudi potrese, ki se godijo v Japanu itd. Površni čitatelj pa misli, da so ti potresi vsi v Ljubljani ali vsaj v ljubljanski okolici. In to škoduje Ljubljani prav ob čutno, ker se je turisti ogibljejo, kakor kaže navedeni dogodek. Opazka v »Narodu« zastran potresne opazovalnice v realki je bila čisto umestna in aktualna. Ta opazovalnica, ki jo vodi profesor Belar, je za znanost važnega pomena in spada med največje znamenitosti našega mesta. Kajti takih opazovalnic je spleh v Evropi zelo malo. Ali ravno z ozirom na teoretični pomen opazovalničnih zaznamkov naj bi vodja tega instituta objavljaj svoje potresne bulletine samo v znanstva-

tem, da so imeli šole v rokah. Da, kdor je ni okušal nekdanje šole, ta si ne more predložiti, s kako grdo silo so teptali mogočnjaki, ki o pedagogiki niti sluha niso imeli, po nedolžnih otrokih. Vi »domoljubi«, ki se sedaj hlinite kmetom in nižjim slojem, ki pravite, da ste njih pravi prijatelji in jih zavračate od naprednjakov, vzemite na znanje, kako ste pončevali. In ti, revni kmet, čuj, kako se je tvojemu otroku godilo v šoli, ko je imel far prvo besedo v šoli in posnemi iz tega, kaj te čaka, ko bi tvoja deca zopet prišla črnubom v roke.

Pred šestdesetimi leti so učili na postojnski šoli učitelji: Vencajz, Supan, Margreiter in Zagorjan. Nimam jim kaj očitati. Najbolj strog je bil Zagorjan, najbolj blag Supan. Naš »familias«, — tako smo ga zvali — obenem cerkovnik, je bil Jakob Paternoster. Blaga duša, ki se je umaknil pred farško grozovitostjo v Ljubljano, kjer je postal pismonoša in kjer menim, da še sedaj uživa pokojnino.

Rekel sem, da se je umaknil farški grozovitosti, in to je istina. Sam mi je to večkrat pravil, ko sva se sešla prej potem, ko je šel v pokoj. Nastavljeno

nih, stročnih časopisih, ne pa dnevnih, kjer lajke samo bega in motijo, češ, v Ljubljani je zrom potres! — Morebiti bi bilo celo dobro, ko bi naš ošinski svet, oziroma magistrat sam storil primerna koraka, da se potresni bulletini v bodoče ne objavljajo več po političnih listih, ker takiletegrami vračajo tok tujcev od Ljubljane. Quidam.

— „Der grösste Schutz im ganzen Land, das ist unbleibt der Denunziant.“

služi je ta denunciant pri nemški stranki, v čije listu denuncira imenoma štiri dijake, da so prišli v noč, ko so imeli Nemci svoj Rosenfest, kasinsko gostilno. Ko bi hoteli vsi štiri milo za drago, bi lahko vsak eden denunciral ne le par dijakov, nego še drugih gospodov in sicer stvari, ki bi se jim drago plačevali ali nam se tako početje gnusi; denunciranje radi prepuščamo [Nemcem].

— K volitvi učiteljskega zastopnika v okrajni šolski svet kočevski.

Sinočni »Slovenec« predbaciva slovenskemu učitelstvu kočevskega okraja, da se je ono dalo pri zadnjih volitvah svojega zastopnika v okr. šolski svet voditi od Nemcev. Iz te trditve je razvidno, da je »Slovenec«, kakor navadno tudi sedaj slabo informiran. Pri zadnjih volitvah zastopnikov smo poročili slovenski učitelji nemškim kolegom ime kandidata, katerega želimo mi kot zastopnika, a oni svojega nam. Isti postopek se je vršil tudi letos. Lažnjivi dopisi »Slovenca« nas pa ne bodo toliko razdvojili, da bi vsled razpora prišel kak »Slovenec« v okrajni šolski svet kot zastopnik. — Neresnična je tudi trditev, da so se v okrajnem šolskem svetu razmere poslabšale za Slovence, pač pa so se poslabšale za učitelstvo — odkar sedi v okr. šolskem svetu ribniški dekan, ki v velikim veseljem tožari učitelstvo.

— Nad Ricmanjce se je spril v eni »združbi« številni umazani li-

laških zbesnelih farjev »L' Eco de Letorale«, radi notice, katero je priobčil »Slovenski Narod«, kjer je bilo povedano, kako je prišel tržaški škof skrivaj v Ricmanje ter kaj ga je doletelo, ko se je vračal, ko so ga spoznali. »L' Eco« zabavlja Ricmanjce, njih zmerja prav katoliško, zraven brez tudi po naprednih listih ter meče »buffoni« okoli. Seveda nam je vzbudilo rogoviljenje pobožne »L' Eco« le posmeš, združen s veseljem, da so se našli prav med Slovenci ljudje, ki so pokazali, da se ne dajo imeti za norca od laške cerkve in njenih laških in nemških hlapcev. »Sprejema škofa v Ricmanju je bil le še preveč mebeh — tak človek, kakor je Nagl, zasluži vse kaj drugega!

— Dalje v prilogi.

je bilo namreč, menim da 1847 leta, za kateheta neko mlado črnkasto človeče. Pri njem so minile cele ure s tem, da se je le pretepal. Dobri Jakob ni bil za to in zatorej je šel in namesto njega si je naročil katehet iz Ljubljane prepojenca iz ljubljanske predilnice. Ta velika mršava pošast se je sam hvalil, da se mora pod njegovo roko pokazati pri otroku kri, ko ga on drugkrat po nagi primaže. In priklje je imel dovolj, izkazovati svoje junaštvo, zakaj cele ure so minile s pretepavanjem. Groza me je to pisati, kar bom navedel. Odrastel sem bil in že pohajal višje šole in nikdar me ni minila groza pred tem početjem. Vsaka malenkost je zadoščala, da so otroka pretepal. Sodite sami. Krajnc, ki je stanoval pri Dolenjem Purgarju in Rožička, ki je stanoval nasproti gosp. Josip Deklevove hiše, sta bila ovajena, da sta razdrila tiče gnezdo. Povod temu je dalo to, da je človek, ki je opravljal službo kateheta, pričel neko uro s tem, da je naglašal, da bo strogo kaznovan, kdor se bo lotil tičjih gnezd. Otroci so povedali, da sta omenjena dva uničila tiče gnezdo. Zaman sta obdolženca poudarjala in ihtela, da je bilo to staro gne-

— **Promocija.** Jutri bo promoviran na dunajskem vseučilišču doktorjem prava avskultant pri tukajšnjem deželnem sodišču g. Pavel Taberner. Čestitamo!

— **Velika ljudska veselica v prid fondu za Prešernov spomenik** v „Zezdi“ v Ljubljani, dne 16. julija 1905. Začetek ob 12. uri popoldne. Paviljoni za vino, pivo, kumpanje. Slaščičarna. Kavarna. Tokarna. Cvetličnjak. Pošta. Strežbo. Ljubljanske narodne dame. Cene na dne. Dve godbi: Društvena iz Ljubljane in Meščanska iz Kranja. Zdrženi verski zbori: „Glasbena Matica“, „Ljubljana“, „Merkur“, „Slavec“. Potujoči pevci: „Šrameljni“ Karamistke. Varietete. Gledališče. Gledališča „šmira“. Šaljivi jeziki. Veliko plesišče. Velika promenade. Korandoli. Poseben šaljiv list „Goljiva kača“. Vrtljak. Srečolov. Prešer bajnokraska električna razsvetljava „Zvezde“ in Kongresnega trgastopnina na veselični prostor 60 v. za sebo. Predprodaja vstopnic v trgovini I. Lozarja na Mestnem trgu in v Seškovi trati v Selenburgovih ulicah. Na občinstvo naj blagovolji kupiti vstopnice pred veselo, da se razbrene č. dame blagajničarice. Vhodi in blagajnice na vogalih proti Učlovim ulicam, deželnemu dvoru in uršinski cerkvi. Vstopnice naj se nosijo vidno.

— **Moški odbor za Prešernovo veselo** ima svojo zadnjo sejo jutri, v petek ob 6. uri zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“. Gospodje člani se najljubno vabijo, da se polnočestvo silno udeležijo te zadnje seje!

— **Sprejem Srbov.** V soboto 15. t. m. pridejo z brzovlakovom ob polušetih zvečer v Ljubljano srbski izletniki iz Belgrada, da si ogledajo našo slovensko metropolo in Postojnsko jamo ter se udeležijo Prešernove veselice. To so prvi naši gostje, ki dojdejo iz namizne inozemstva. Načrtujemo, da nam kot potniki, kot turisti, ki si hočejo ogledati tuji svet, a nam jih vodi želja, da bi spoznali svoje brate po krvi in jeziku, Slovence, ki stoje kot slovanse predstraže, da se boré proti tujemu namizju na slovenski Balkan, pridejo k nam, da nas pozdravijo v naši beli Ljubljani in da si ogledajo naravne lepote naše redne zemlje, o katerih je glas prodiral že preko mej naše države domovine slovenske. Čustvo bratske ljubezni in slovenske vzajemnosti je privedlo srbske izletnike k nam, isto čustvo nam tudi velevala, da jih sprejememo čim najiskrenejše in najdostojnejše, to tembolj, ker se nahajajo med izletniki tudi odposlanci srbske prestolnice — kraljevega Belgrada. Moški odbor za Prešernovo veselo je v svoji večerajšnji seji sklenil, da prevzame na se naloge, da priredi Srbov kar najpriljubnejši sprejem. V to se je konstituiral poseben odsek pod načelnostvom gospoda dr. Ivana Oražna, ki se obrača na vsa narodna društva v ljubljanski in prošnja, da bi se udeležila v soboto sprejema na kolodvoru. Zlasti se prosijo slavna pevka društva „Glasbena Matica“, „Ljubljana“, „Merkur“ in „Slavec“, da pošljejo svoje pevce k sprejemu na kolodvor, kjer bi naj kot prva slovenska pesem zaorila Srbov v pozdrav. Odsek se obrača tudi na slavno „Društveno godbo“ s prošnjo, da bi sodelovala pri sprejemu. Došle Srbe bo na kolodvoru pozdravil predsednik moškega odbora za Prešernovo veselo, gospod dr. Karel Triller. Društva, ki se hočejo udeležiti sprejema, naj blagovolijo to

zdo prejšnjega leta. Poklicali so silovitega Špinarja, tabli sta služili za kulis, in revčka sta morala pretrpeti vsak po deset udarcev z brezovko. In to ne zaradi tega, ker se je šele tisti dan postavilo pod strogo kazen, ampak za baje že poprej storjeni neprav. Vrhutega sta dobila za kazen pa še vsak po en mesec hišnega zapora, kar je gotovo za otroke škodljiv barbarizem. Minilo je kakih 10 dni in da bi bil zopet kak povod za pretepanje, je jel katehet ob pričetku ure izpraševati, ako je kdo izmed nas opazil, da bi bila kaznenca hišni zapor prelomila. Nič se ni oglasil, toda katehet je hotel imeti pretep in pestil sosedne otroke, preteč jim kazen, ako ne povedo, so li videli kaznenca zunaj šolskih pohofov pred hišo in dognal je, da je bil Rožička enkrat po obedu pred hišo, in Kranjc pa, da se je igral na večer v mraku pri tovornem vozu pred Purgarjevo hišo. In zopet sta jih dobila vsak po dvanajst in to še po nezacepljeni zadnjici.

(Dalje prih.)

naznaniti g. Franu Govékarju na magistratu ali Rastu Pustoslavcu v uradništvu „Slov. Naroda“ najkasneje do sobote dopoldne. Obenem se pozivlja tudi slovensko občinstvo, da pride v čim največjem številu na kolodvor, da bo sprejem tem lepši in sijajnejši.

— **Odlični gostje na Prešernovi veselici.** Z brati Srbi dospo v soboto tudi bratje Hrvatje, in sicer v večjem številu, na čelu jim najslavnejši jugoslovanski romani pisec g. Sándor Gjalaki, častni član „Slov. Matice“, hrvatski poet g. Mihovil Nikolić, urednik g. prof. Josip Passarić, g. Wildner, dr. Lorković i. dr. Iskreno nam dobrodošli!

— **„Prosveta“** — **Prešernu.** Gradivo „Prosvetinih“ predavanj bo obsegalo: 1. Prešernov životopis s posebnim osirom na tedanji socialni milieu; 2. estetska ocena Prešerna; 3. Prešern in Slovanstvo; 4. analiza Prešernovega duševnega življenja in 5. pomen Prešerna za Slovence. Da bo gospod P. Grošelj svoje predavanje v vsakem oziru dovršeno prednašal, smo lahko uverjeni; saj pa je on tudi eden najboljših poznavalcev Prešerna. Že pred leti je namreč izšla izpod njegovega peresa izvrstna študija o Prešernu in Petrarci, katero je izdala „Slov. Matica“ v svojem „Zborniku“. Pozivljamo slovensko občinstvo, naj ne zamudi prilike se udeležiti prekrasne prireditve „Prosvete“. Zalostno izpričevalo bi si dali Slovenci — osebno, ker bodo navzoči bratje Srbi — ko bi ne bila v soboto in v nedeljo dvorana Mestnega doma do zadnjega kotička polna.

— **Clanom „Prosvete“**! Naši mili gostje, bratje Srbi in Hrvatje pridejo v Ljubljano v soboto ob 6. uri zvečer z brzovlakovom. Dolžnost nas vseh je, da jih podakamo in sprejememo na kolodvoru. Pridite vsi! — Odbor „Prosvete“.

— **I. predavanje „Prosvete“ o Prešernu** se vrši v soboto točno ob polu devetih zvečer. V nedeljo se ponovi isto predavanje ob desetih dopoldne. Gospod župan Hribar, ki je blagovolil brezplačno dovoliti za priredbo veliko dvorano „Mestnega doma“, je tudi radevolje omogočil „Prosveti“, da lahko naredi tudi podnevi v veliki dvorani „Mestnega doma“ temo, kar je seveda za projekcijo skopičnih slik neobhodno potrebno. Skrbljivo je zato, da bodo sedeli poslušalci v prijetnem hladu in nikogar ni treba biti strah pred vročino. Vstopnice 1 K za osebo in vstopnice 40 vin. za diake in delavce se dobe pri g. Šeškarku v Selenburgovih ulicah. Več je razvidno na lepkih.

— **Srbi pri „Prosvetinem“ predavanju.** Srbski podpolkovnik Vukasović poroča, da se srbski izletniki prav radi odzovejo vabilu „Prosvete“ in da se udeležijo njenega predavanja o Prešernu.

— **Viii. ustanovnik „Društva slovenskih književnikov in časnika“.** Gospod dr. M. Hudnik, odvetnik in predsednik „Glavne slovenske hranilnice in posojilnice“ v Ljubljani, je izročil odboru „Društva slovenskih književnikov in časnika“ vsoto 100 K ter s tem svojim plemenitim činom pokazal, da ve dostojno ceniti pomen in važnost tega društva ne samo za književnike in časnika, marveč tudi za ves narod slovenski. Odbor mu izreka tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo v trdnem prepričanju, da bodo vsi rodoljubi, katerim so se že, ali pa se jim šele bodo poslala vabila za pristop k društvu, sledili plemenitemu njegovemu zgledu!

— **Mestna višja dekliška šola** je darovala ob svojem izletu v Postojno dne 26. junija t. l. ostane zloženega denarja: 35 K 56 v za otroke in vrste družbe sv. Cirila in Metoda na Savi pri Jesenicah. Iskrena zahvala! Živele vrle gojenke ter njih vzgojiteljice in vzgojitelji.

— **Odbor „Gospodinske šole“ v Ljubljani** nam poroča, da se prične učni kurz za gojenke dne 15. septembra. Otvori se isti dan tudi nov kurz za življenje in likanje. Ustne ali pismene prigleše sprejema do 1. septembra predsednica gospa dr. Kokaljova, soproga odvetnika v Ljubljani, Wolfove ulice, Aurova hiša.

— **„Panslavistične Trikolore“** Ljubljanski Nemci se ne pojdejo več v Kolesijo kopat — tako razglašajo v svojem listu. Vzrok temu je, da je bila na Kolesiji razobežena kranjska deželna zastava, ki jo ti hohenzollerski častilci proglašajo za panslavistično. No, če so Nemci raje umazani, kakor da se operejo v Kolesiji, je nam tudi prav.

— **Učiteljski dobrotniki.** „Društvu za sgradbo učiteljskega konvikta“ so darovali: Monsignor Anton Jaklič, vojni superior v

Zadru, 10 K; g. dr. Hinko Dolenc, posestnik i. dr. na Razdrtem 4 K; gospa Karolina Mayer, posestnica v Vipavi, 3 K; g. Anton Hrovatin ml., posestnik v Vipavi, 2 K; g. Ivan Mešesnel iz Vipave, 1 K; „balinsarji“ ob priliki okrajne učiteljske konference v Postojni 3 K 40 v; vesela družba v Črnom vrhu nad Idrijo 3 K; gospa Zalaznikova v Ljubljani 5 K; g. dr. M. Hudnik, odvetnik v Ljubljani, 3 K; g. A. Hudovernik, c. kr. notar v Ljubljani, 4 K 08 v; g. Matko Kantč, c. kr. okrajni šolski nadzornik v Sežani, 10 K; g. dr. Viktor Gregorič, zdravnik v Sežani, 11 K, ki so jih zložili zbrani pogrebi pri združenem slovesu, izkazanem v g. kanoniku Urbanu Golmajerju, staremu glagolšču, v Črne Tomaževi gostilni v Sežani; tvrdka Gričar in Mejač v Ljubljani 9 K; tvrdka Fran Kasav. Souvan v Ljubljani 27 K 06 v; gospica Elica Watzak nabrala ob godovanju g. Robavs v Smartnem pri Litiji 15 K; g. Anton Globočnik, posestnik v Železnikih, 10 K; g. Matej Sršen, posestnik na Skarufini, 2 K; g. Ignacij Kovačič, posestnik pri Sv. Lueiji, 5 K; g. Maks Šeber, tiskar v Postojni, 5 K; učitelstvo na Primskovem pri Kranju 8 K; g. Ivan Stritof, posestnik v Starem trgu pri Ložu, 5 K; g. L. Sor, zdravnik na Skarufini, 2 K; g. Anton Hafner, posestnik v Železnikih, 10 K; vesela družba v Komendi 3 K; g. Josip Kočmelj, mesar v Železnikih, 5 K; učiteljsko društvo zasežanski okraj 50 K; gđd. Mara Tavčarjeva nabrala na učiteljskem sestanku na Skofelji 11 K; vesela družba v Žužemberku 7 K 26 v; hospitantje na Vrhpolji pri Vipavi 4 K 40 v; g. Avgust Bellé, posestnik na Uncu pri Rakeku, 4 K; g. Rihard Mihelič, trgovec in posestnik v Toplicah pri Zgorzi ob Savi, 10 K; g. Maks Domicelj, trgovec in posestnik na Rakeku, 10 K; g. Josip Bonceli, trgovec v Železnikih, 5 K; g. J. N. Koceli, trgovec v Škofji Loki, 5 K; g. dr. Matej Pretnar, odvetnik v Trstu, 10 K; g. Lovro Šebenikar, posestnik na Uncu, 10 K; g. Vinko Kolšek, c. kr. notar v Šoštanju, 3 K. Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

— **Izid volitev pri občnem zboru šentjakobsko-trnovske moške podružnice sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** dne 10. julija t. l. je bil kakoli sledi: Prvomestnik: dr. Fran Papež, odvetnik itd.; njega namestnik: Vinko Vijak, deželni računski svetnik; blagajnik: Ivan Vrhovnik, trnovski župnik; zapisnikar: Josip Pihler, c. kr. umirovljeni okr. tajnik; zastopnik k veliki skupščini: župnik Ivan Vrhovnik; pregledovalca računov: Jernej Kilar, c. kr. računski revident, Jernej Bahovec, trgovec.

— **Pevski zbor, ki ne eksistuje**, je bil zastopan na III. skupščini „Zveze slov. pevskih društev“ v Ljubljani. O tem piše „Soča“: Pevskega zbora „Slov. Čitalnice“ v Gorici ni nikjer, pa vendar je bil zastopan. Vrhutega je še „zastopnik“ tega neeksistujočega zbora izvoljen odbornikom za Gorisko! — „Pevsko in glasbeno društvo“, ki je tudi član „Zveze“ ter razpolaga s krepkim zborom, pa ni bilo zastopano... Narobe svet!

— **Srebrno poroko** obhaja danes gosp. Valentin Accetto, stavniki in meščan ljubljanski, ki slavi obenem tudi 25letnico svojega samostojnega delovanja kot stavbnik v Ljubljani.

— **Umrla** je danes v Hradskega vasi soproga zidarskega mojstra g. Jerneja Hlebša gospa Marija Hlebš roj. Čerin. Naj v miru poiva!

— **Reforma živinozdravniških visokih šol.** Na avstrijskih živinozdravniških visokih šolah je dosedaj vladal polovičarski sistem. Ne glede na to, da se je dunajska šola oficijalno imenovala: „K. u. k. Militär-Tierarznei-Institut und tierärztliche Hochschule“, so bili volikanski prepadi med slušateljstvom. Za civilne živinozdravnike je namreč vlada želela 1897 upeljati maturo realk ali gimnazij in tudi pritekniti prvotnemu „institutu“ naslov visoke šole. Le vojaška oblast ni hotela o tedanji reformi ničesar vedeti in jemale je kar naprej za naraščaj vojaških živinozdravnikov takozvane „kuršmide“. Razmerje med civilnimi akademiki in med vojaškimi kovači v isti šoli je bilo absolutno nevzdržljivo. Civilni slušatelji so začeli pred tremi leti štrajkati, zahtevali so za vse slušatelje maturo; zahtevali, da se dunajska živinozdravniška visoka šola odoepi od vojaškega ministarstva in priklupi naučnemu ministarstvu in so zahtevali za svoje petletne akademične študije doktorat. — Te dni so se izvršile obsežne reforme. Dunajska šola nosi danes edinoale naslov: „K. u. k. tierärztliche Hochschule“ in za vojaške živinozdravnike obsežne abiturijente. Iz razpisa posnemamo: 3. prvim semestrom prihodnjega šolskega leta se sprejme 20 aspirantov na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju in 10 v Budapešti. Aspiranti se imenujejo: „Vojaški veterinarski akademiki“. Maksimalna starost je 20 let. Vojaški akademiki dobe brezplačno stanovanje, hrano, uniformo in vse učne pripomočke (knjige, instrumente). Tudi ne plačajo nobene kolegnine in nobenih taks. Povnese jim celo vožnjo na Dunaj in da vsak dan 3 K dijet za troške med vožnjo. Aspiranti se morajo zavezati, da hočejo služiti 7 let kot živinozdravniki. Ko dobe živinozdravniški diplom, postanejo „Militär-Untertierarzt Stellvertreter“. Natančnejši predpisi za sprejem na živinozdravniško visoko šolo na Dunaju se lahko naroče pri Schwantnerju v Ljubljani. Prošnja je treba vložiti do 20. avgusta. Baje upeljejo za to novo vrsto vojaških živinozdravnikov posebna štabna mesta in po mnenju poučenih vojaških krogov, bo kariera teh bodočih živinozdravnikov izredno lepa. Civilni slušatelji z reformo še nikakor niso zadovoljni, ker hočejo, da se mesto vojaških akademikov uvedejo štipendije za civilne visokošolce, ališno kot jih uživajo slušatelji medicine, ki hočejo postati vojaški zdravniki. Sicer pa vojaški veterinarski akademiki res ne bodo uživali one zlate svobode kot drugi visokošolci, vendar pa se jim ne bo treba prav nič boriti za vsakdanji kruh in za vse drugo, kar spravi marsikatero dijaka v pogin in to je tudi veliko vredno. Opozorjamo slovenske abiturijente na reformo živinozdravniških študij.

— **Čudno postopanje.** Te dni sta iz Ljubljane v Škofjo Loko spremljevala dva uradna organa nekega umobolnega človeka. Ker sta se izkazala na ljubljanski postaji z uradnimi listinami, sta plačala tudi znizano vožnjo. Ni bilo pa tako v Škofji Loki. Ko sta prišla k tamonjšni postaji blagajni, sta oporila uradnika slovensko in mu tudi pokazala slovenske uradne listine, katere je dal ta uradnik v vpogled svojemu tovarišu in v kratkem sta izvedela, da morata plačati celo voznino. Ker dotični uradnik nikakor ni hotel dovoliti znizane vožnje, sta ga organa opozorila na uradno štampiljo, ki je bila seveda tudi slovenska. Odgovor sta šele sedaj dobila v popačeni slovenščini, da „to vsakdo lahko napravi“. Rada ali nerada, sta morala organa seči v žep in plačati celo voznino, ako sta hotela priti domov. Vprašanje je le, jeli tukaj večja zlobnost ali bedastoča? Ako morda uradnik res ne razume pisane slovenščine, je dolžnost železniške uprave, da na slovensko zemljo preskrbi uradnike, ki znajo naš jezik; ako pa dotičnik slovenščino razume, pa je noče, je vse obsodbe vreden. Ta bi bila lepa, da bi se zaradi enega uradnika jih moralo sto in sto učiti tujega jezika, preden se hočejo voziti po svoji rodni zemlji! Dotičnima organoma pa svetujemo, da naj se naravnost pritožita na obratno ravnateljstvo c. kr. državnih železnic v Beljak, ki bo gotovo ukrenilo vse potrebno, da dobita preveč plačane krajcarje kmalu povrnjene. Tako ne bo šlo, g. uradnik! Aut—aut!

— **Javna nadloga** so takozvani lajnari občinstvu, občinskim uradom, najbolj pa gotovo sebi samim. S svojimi kričečimi in razglašeni instrumenti krato ljudem tako potreben mir. S svojo največkrat do skrajnosti zanemarljivo in nečedno zunanostjo, kakor tudi s pohabljajimi udi vzbujajo v občinstvu gnus. Ker so ti reveži navadno vdani žganjepitju, so mnogokrat v veliko pohujšanje mladini. Občinskim uradom, ki morajo vzprejemati zglaševanje in izdajati lajnarnjem dovoljenja za pobiranje milodarov v občini, gotovo ni prijetno imeti opraviti s temi strankami. Njih knjižice za dovoljenja so navadno v takim stanju, da jih občinski uslužbenec res težko v roke vzame, boječ se, da se ne nalezje kakih bacilov ali drugih nelepih mrčesov. Pomisli treba, da se lajnari vlačijo po raznih krajih in spe v različnih prenočiščih, ter da se nikdar ne očedijo. Oblasti, ki strogo prepovedujejo in celo kaznujejo pljuvanje na tla, dopuščajo mirno ta velik zdravstveni nedostatek. Vzpriči svoje nečednosti so lajnari najbolj razširjevalci kužnih bolezni. In končno so ti ubogi ljudje tudi sebi v največjo nadlogo. To slabo in neredno življenje, premikanje in kraja v kraj le peš, psovaje od strani orožnikov in drugih varnostnih ljudi, preganjanje od strani orožnikov in drugih varnostnih organov, če nimajo svojih listin v redu, je gotovo človeka ne vredno in nedostojno. Zadnji čas je, da se merodajne oblasti iz javnih in človeških ozirov pobrigajo za to, da se lajnari docela odpravijo in jim ne izdajajo več dovoljenj. Naj te ljudi, če so invalidi, preskrbi dostojno država, če so pa občinski ubožci, pa naj za te primerno skrbje pristojne občine. S tem

bo rešeno občinstvo in občinski uradi velike nadloge, reveži lajnari pasvojeja, človeka nedostojnega življenja. To akcijo pa bi naj zapričele in pospešile občine same.

— **Miliaria na Dolenjskem.** 9. t. m. je bilo na tej bolezni bolnih le 7 bolnic v 7 vaseh. Od začetka bolezni do zdaj je obolelo v 40 vaseh 123 žensk in 3 moški. Od prvih jih je umrlo 21.

— **Požar.** V Šmarjeti pri Novem mestu je 10. t. m. pogorelo trem posestnikom vse do tal, pri tem pa tudi vse pohištvo in več prešišev. Škoda znaša več tisoč kron in je zanetila ogenj najbrž zlobna roka.

— **Preložitev ceste Jugorje-Hrast** v Gorjancih se prične najbrž že te dni. Ker je dosežanja cesta zelo strma in sploh jako nepriljavna, je to vest beležiti z zadovoljstvom. Prihodnje leto se imenovana cesta preloži dalje do Metlike. Preložitev bo izvršilo podjetništvo Antič.

— **Strela** je udarila v Kalu občine Prečna pri Novem mestu v hlev, kjer je ubila enega vola. V Čedni iste občine je ravnotako udarila strela v hlev, pa so domačini sami ogenj pravočasno pogasili, da ni napravil večje škode.

— **Obrtna nadaljevalna šola v Idriji** je v minolem šolskem letu imela pripravljalni razred in I razred. V pripravljalnem razredu je bilo koncem šolskega leta 31, v prvem pa 29 vajencev. Poučevali so na šoli učitelji c. kr. rudniške ljudske šole. V šolskem odboru so bili: Jos. Šepetavec, župan, zastopnik idrijske občine, načelnik; Maks Pirnat, zastopnik deželnega odbora, njegov namestnik; Ivan Jaklin, zastopnik „Kranjske hranilnice“, blagajnik; Karel Svoboda, zastopnik učne uprave, Mijo Tratnik, zastopnik obrtnikov in Fran Mlakar, zastopnik trgovske in obrtne zbornice, odborniki. Prihodnje šolsko leto se prične dne 1. oktobra 1905.

— **Komedijo pripravljajo** oni c. kr. uradniki na Stajerskem, ki so volili pri zadnji državnozborni volitvi vsenemca Wastiana. Izdati hočejo spomenico, da se opero očitanja, da niso zvesti državljani, čeprav jedo državni kruh. To pranje prihaja baje iz samega Gradca! Res, prava komedija!

— **Prosti splešni dijaški shod** nameravajo prirediti nemški dijači v Gradcu v drugi polovici meseca julija. Ker ta čas večina nemških dijakov že zapusti Gradec, je na vsak način pričakovati, da se tega shoda udeležijo skoraj izključno sami Nemci, ki hočejo na tem shodu konstatirati, da se nemški dijači ne brigajo za stvari, ki se tičejo visokošolstva, in zato skleniti, da se taki shodi imenujejo v prihodnje nemški dijaški shodi. S tem se hoče nemški dijaštvo v Gradcu zavratno napasti in najbrž si bodo nemški dijači graškega vseučilišča jeseni poiskali zadoščenja za ta napad.

— **Izreden vzrok smrti.** V Rušah na Stajerskem je kočar Mihael Moravs Lovil čebelni roj. Čebela ga je ob 11. uri dopoldne pila blizu ušes. V kratkem je bil vse njegov obraz moder in ob 2. pop. je bil Moravs mrtev.

— **Umrl** je v Trstu znameniti zdravnik za oči dr. Josip Brettauer v 70. letu svoje starosti.

— **Hud delavec** je 23letni Savo Giurgović v Trstu. Ko je v terek popoldne pri delu zaspal, ga je zbudil nadzornik in ga okregal zaradi tega. Giurgović je pa potegnil iz žepa samokres in ga nastavil nadzorniku na prsi. Sprožil sicer ni, pač pa se je surovo obnašal in suval nadzornika, da so ga morali aretovati.

— **Tatvina.** V terek zvečer so neznani tatovi prišli v župnišče v Rovinju v župnikovo spalnico in vzeli seboj velik zlat prstan s 13 diamanti in topazom v vrednosti 500 K in 50 K vredno zlato žensko uro. Več drugih dragocenosti se tatovi niso dotaknili.

— **Tatvine.** Raznašalec listov Jožefu Hudniku je bilo ukradenih iz odklenjene sobe iz suknjiča 80 K. — Natakariči Franciški Anžnerji so bile iz žepa ukradene 4 K. — Natakariji Frideriku Kirchhauserju je bilo v nekem hotelu ukradenih 12 K. — Branjevki Neži Derbovčevi je bilo na Stari poti štev. 1 ukradenih par čizmov, vrednih 8 K. — Hlapcu Jožefa Habjanjca je dne 11. t. m. na Poljanski cesti nekdo vlomil v kovčeg in mu ukradel 14 K denarja. — Cerkovniku Valentinu Pivku je bilo ukradenih za 2 K kumar. Tatu je zasačil baš ko je šel s kumarami z vrta.

— **Nesreča.** Včeraj so pri nekem trgovcu ključavničarji obežali firmo. Ključavničarju vajencu Karel Semiču je prišlo na lestvi valed prevelike vročine slabo in je padel s nje na hodnik, kjer je nezavesten obležal. Prepeljali so ga potem na dom.

— **V blaznosti** je sinoči zažgal posestnik Mihael Babšek v Babni gorici pod, ki je pogorel do tal. Zažgal je bil tudi koselec, katerega so pa pogasili. Babška se je bil um nadomoma smražil.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpravljalo s južnega kolodvora v Ameriko 8 Slovencev. 11 Hrvatov je šlo v Hrúšice, 4 na Prusko, 16 jih je pa prišlo iz Bohinja.

— **Debeluh.** V Boštjančičevi gostilni v Kolodvorskih ulicah se je nastanil Anton Hofmann, ki je star šele 18 let, a že tehta 172 kg. Može te doma iz Zagorja in potuje v Ameriko. Kdor si ga hoče ogledati, plača 40 vin.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi danes zvečer v hotelu »Ilirija« (Kolodvorska ulica) koncert. Začetek ob 8 uri. Vstopnina 40 vin.

* **Najnovejše novice.** — Gospa pl. Hervay, ki je bila zaradi bigamije obsojena v 4mesечно ječo, bo sedela le 1 mesec v navadnem zaporu vsled cesarjevega pomiloščenja. Kmalu izidejo tudi njeni spomini v posebni knjigi.

— Grof Zichy za Obrenovice. Včeraj je odšel grof Evg. Zichy v Belgrad, da položi venec na grob kralja Aleksandra. Z druge strani pa se zatrjuje, da pride grof v Belgrad s politično misijo zaradi aspiracij Milana, nezakonskega sina Jurija Krstića na srbski prestol.

— Črnogorski princ Mirko je prispel iz Dalmacije v Trst.

— Nevarno tatinsko družbo, ki je zadnji čas napravila do 25.000 K škode na Dunaju, v Gradcu, Celovcu itd. je zalotila dunajska policija. Najnevarnejši člani družbe so Ad. Czaj, A. Stiasny in Ig. Dastl.

— Popolni nedeljski počitek v obrti so uvedla nekatera nemška mesta.

— Proti sprejemu ruskih in avstrijskih dijakov na severnonemških tehničnih visokih šolah so sprejeli senati zelo poostrene odredbe.

— Strašna nesreča v rudniku se je pripetila v Wattstownu (Angleško). Izvlekli so 126 mrtvih.

— Atentator na kralja Alfonza v Parizu je bil baje anarhist Perez Leyra, ki ga imajo zaprtega v Parizu.

— Štrajk zaradi draginje. V Španiji uprizore delavci cele države 24urno stavko kot protest proti nezno nemu podraževanju živil.

— Sloveči mavrski tempelj Alhambra v Granadi je v nevarnosti, da se zruši, ker je voda temelj izpodjedla.

— Velikanski požar je razsajal v terek v Šorfalvi (Ogrsko). Zgorela je cela vas, broječa 93 hiš, nadalje trije otroci in mnogo živine.

* **Zdravnikov račun za brce.** Neki londonski zdravnik je moral iztožiti pri sodišču honorar od nekega gostilničarja. Najbolj čudna se je sodnikom zdela postavka v zdravniškem računu: »Za nočno stražo in pri tem dobljene brce in udarce 63 K.« Zdravnik je razložil, da je moral prebiti celo noč pri gostilničarju, kateremu so se pretresli možgani, da je že norel. Bolnik se je lotil zdravnika, potegnil revolver, ki mu ga je zdravnik po hudem boju izvil iz rok. V tem obupnem boju je dobil zdravnik zaračunane brce in udarce. Sodišče je izreklo, da 63 K ni preveč.

* **Robinzoni.** Meseca februarja je odplul iz Francije tovorni parnik »Anjou«, ki je vozil v Avstralijo žito. Pri otoku Nova Selandija je ponoči vsled megle trčil parnik ob skalo ter se potopil. Posadka 21 moških se je rešila ter priveslala na čolnu drugi dan do nekega malega otoka. Tam so rešeni ostali tri mesece. K sreči je eden imel še pri sebi škatljico užgalice, da so si mogli na samotnem otoku vsaj ogenj zadržati. Živili so se zgolj od morskih tičev. Dne 4. maja se je pripeljala mimo otoka neka jadernica, ki je vzela samotarje na krov ter jih prepeljala v Marziljo.

* **Zlobnost.** Na sigetskem pašniku je mali deček pasel dva konja in zaspal pri tem. Neki neznan zlobnež je prišel, zvezal dečka in ga privezal konju na zadnjo nogo. Ko je konj začutil neobičajno breme na nogi, začel je besno dirjati čez drn in strn in vlek el zvezanega dečka seboj, ki je udarjal na vse strani, da mu je tekla kri iz mnogo-brojnih ran. Ko so divjega konja ustavili, bil je nesrečni deček ves razmesarjen in je kmalu izdihnil v groznih mukah. — Za tako zlobnost je vsaka kazen premajhna; takega lopova naj bi se privezalo na konjsko nogo in napodilo konja v divji tek, da bi občutil vse bolečine, ki jih je prestala njegova žrtva.

* **Vzor pobožnjaka** — **svinjar.** V Talgau na Solnograškem živi krojač in fotograf Anton Klemm, ki je tako pobožen, da so ga terojalke nazivale za svetnika. Napravil si je meniško kuto, da je v njo oblečen opravljal svoje ponočne

molitve. Prevezan je bil vedno s blagoslovljeno vrvijo. Seveda je bil pri vseh klerikalnih mladeniških društvih in zvezah ter neustrašen klerikalni agitator. Na slovesen način pred duhovnikom je obljubil večno devišstvo, da si je bil oženjen. Mele zadnje čase so ga zalotili, tako je pod krinko pobožnosti vabil v svoje stanovanje mlade dečke ter uganjal za mnogo let s njimi fridolinstvo. Obsojen je bil v dveletno ječo.

* **Skopuhova dedščina.** V Carigradu je umrl nedavno grški stariar Christodoulos, ki je zapustil svoje ogromno premoženje grški državi za pomnožitev vojnega brodogradstva. Svojega edinega sorodnika, nečaka, ki mu je zvesto služil v trgovini, je popolnoma izključil od dedščine, češ, da je potratnež. Mladi mož namreč ni hotel jesti samo kruha s čebulo in piti vode, kakor je to delal stariar. Ko so po smrti celo trgovino razprodali, ostala je samo še stara slamnjača z odejo, skopuhova postelja. Malo vredne reči je dala komisija dvema nosačema za trud. Eden je vzel slamnjačo, drugi pa odejo. Ko pa je prvi paral slamnjačo, je našel v slami več mošnjikov z zlatniki. Tovariš je zahteval, da si celine razdele. Po dolgem prepiru se je prvi vdal ter odstopil tretjino. Preprič sta poslušala na cesti dva potepuha, ki sta slabjega nosača na potu domov napadla in oropala. Oropani je prišel nato nazaj k tovarišu ter zahteval še enkrat delitev. Začela sta se znova prepirati, da je prišla policija, ki je oba zaprla. Ujela pa je tudi oba roparja. Čekine dobi država.

* **Obsojeni župnik.** V vasi Hrolowu blizu Strya je katoliški župnik Jos. Winicki med maševanjem lasal dečke, da se je eden zgrudil. Pa še ne dovolj. Po evangeliju je razkačeni župnik prekinil maševanje ter imel nagovor na vernike. Začel je vpiti nad nekim možem: »Osel, ali nisi mogel pomiriti otrok! Vsega tega bi ne bilo, ako bi bil odprl svoj leni gobec.« Potem je začel psovati na domačega učitelja, češ, da je slepar in klatež, ker je župnika enkrat povabil k sebi, potem pa ga pognal. Prepovedal je ljudem, občevariti z učiteljem. Stvar pa je bila ta-le: Učitelj je bil župnika res povabil na večerjo. Ker pa se je župnik opijanih ter razbil vse, kar mu je prišlo pod roke, ga je učitelj nagnal ter ga tožil za 200 K odškodnine. Župnik je bil obsojen na odškodnino ter mu tudi priziv ni nič pomagal. Pa tudi za nedostojno obnašanje v cerkvi so župljani tožili svojega župnika, ki bo moral zaradi tega presedeti sedem dni v zaporu.

* **Do polovice krščen.** Iz Stanice Vrhne Bakinskaja je dobil »Craumorski Pobere« dopis, da tam ni hotel pop krstiti otroka kozaka Svirkova, ker mu kozak ni pripeljal h krstu običajnega voza drv. Otrokov boter je popa pregovarjal in rotil, da se je res udal. Toda le na viden. Sredi obreda je prenehal, češ, da krsta prej ne dovrši, dokler ne dobi drv. In otrok je ostal do polovice krščen. Dopis se glasi, kakor da bi bil iz dežele verske nestrpnosti — Kranjske.

* **Napitnine na francoskem.** Na francoskem, posebno v Parizu, se je razvada dajati napitnine tako razširila, da je statistika izračunala, da se samo v Parizu izda na napitninah na dan 280.000 frankov, kar znaša mesečno 9 milijonov 400.000 fr., ali na leto 60 milijonov. Napitnine dobivajo natakariji, vozniki, hotelski uslužbeni, pazniče lož v gledališčih, postrežniki, vratarji, brivski pomočniki i. t. d. Na celim francoskem znašajo napitnine na leto 473 milijonov frankov.

* **Ženska strojevodja.** Škotska markiza Tveddalla se je posvečila strojevodstvu ter izborno prestala vse teoretične in praktične ispite. Ko je vozila prvič vlak, se je kar trlo radovednežev in železniških uradnikov, ki so morali vsi prisnati, da razume svojo stroko izvrstno.

* **Čemu je zastavljajlnica dobra?** V Parizu se poletni čas, ko začnejo meščani potovati na počitnice, vselej napolni z zastavljajlnicami s obleko in dragocenostmi, ki jih baje ne prinesejo lastniki, ker potrebujejo denar, temuž da so stvari varne pred tatovi. So pa tudi ljudje, ki no sijo spomlad v zastavljajlnico zimsko obleko, v jeseni pa poletno s izgovorom, da jo obvarujejo moljev.

* **Ali je smrčanje kaznjivo?** O tem bo v kratkem razsodilo pariško sodišče. V neki okoliški občini je pri občinski seji med županovim govorom neki opozicijski občinski odbornik zaspal ter grosovito smrčal. Župan ga sedaj toži zaradi žaljenja časti in preziranja mestnega zastopa. Toženi trdi, da ni nalašč zaspal, še manj pa nalašč smrčal.

* **Lep običaj** se je ohranil od pamtike v indijskih državah, ki jih vladajo domači knezi. Kadar sasele novi knez prestol, ga odtehtajo s slatom. V dvorano prinesejo veliko

tehtnico. Na eno stran se vstopi novi knez, na drugo stran pa polagajo toliko časa cekine, da se vzdigne knez. To slato razdele potem med reveže, ki se vselej veselo debelega kneza.

* **Nepotrpežljiv kaznenoec.** V Curihu je bil nedavno neki Furrer zaradi tatvine obsojen v šestmesečno ječo. Oročnik, ki bi ga bil moral spremiti v ječo v Diederladorf, ga je na kolodvoru zahnul v čakalnico, ker še ni bilo vlaka. Tat pa ni hotel čakati, temuž je zlezal skozi okno, sedel sunaj na biskel nekega detektiva ter kolesaril naravnost v ječo, kjer se je prijavil na nastop svoje kazni. Jetniški ravnatelj je mislil, da se mož norčuje ter je brzojavil v Curih, od koder je dobil na sačudenje potrdilo.

Izpred sodišča.

Afera kadetnega gojenca Malitscha.

(Konec.)

Priči Viljem Klemenc in fjakar Ljubič izjavita, da je res, da je Malitsch izzival in tudi potegnil sabljo, nakar mu jo je šele vzel Vodeb, in da je potem zbrano ljudstvo začelo tepsti Malitscha s palicami.

Priča izvošček Fran Šturm izjavi isto, kako pa da se je stvar vrtila, ne more reči, ker je bil velik vrišč in veliko ljudi zbranih. Predno pa je Malitsch potegnil sabljo, da je še rekel: »Schauns, dass Sie weg kommen«, in da ga je nato nekdo udaril, nakar je Malitsch padel.

Priča filozof Visjak izjavi, da je obtoženec Svetek šel šele tedaj proti Malitschu, ko je neki dečko naznanil, da neki kadet izziva. Potrdi tudi, da je Svetek sunil Malitscha s kolenom, nakar je Malitsch, med tem ko je reteriral, potegnil sabljo, ki mu jo je Vodeb vzel. Nato šele da so ga ljudje začeli tepsti. Da bi ga pa Svetek že prej v hrbet sunil, ni mogoče, ker je Malitsch stal neposredno poleg njega, in to tudi zaradi tega ni bilo mogoče, ker je Svetek stal z obrazom obrnjen proti Malitschu. Vodeb je po mnenju priče vzel Malitschu sabljo le zaradi tega, da bodisi njega ali pa koga drugega ne rani.

Priča filozof Josip Šinkovec pove isto kot Visjak.

Priča nadstražnik Papler izjavi, da ne ve drugega, kot da je prišel nekdo ponj rekoč mu, da neki častnik leži zunaj. On da ga je potem nesel z brivcem Bukovnikom na vrt oziroma na dvorišče restavracije. Priča potrdi, da je Malitsch ležal takrat na pesku in da je izustil takrat sledeče besede: »wenn ich jetzt einen Revolver hätte.« Da bi bil pa Malitsch krvav, ne ve in tudi skoro ni mogoče, ker priča sam ni bil nič krvav. Potem pa da je šel konstatirati celo stvar zopet na lice mesta.

Priča brivec Rudolf Anderwald tudi potrjuje, da je Malitsch izzival. Ko je proti ljudstvu rekel »Lausbub« in »Windisches Gesindel«, ga je Vodeb vprašal, koga misli. Nato je Malitsch potegnil sabljo, nakar mu jo je Vodeb vzel in potem, ko jo je skrivil, proč vrge. Nato da so šele palice nanj padale.

Obpravna se je ob 1/2. uri pop. prekinila, a se je nadaljevala ob 4. uri.

Priča natakar južnega kolodvora Leopold Zeezen izjavi, da je Svetek Malitscha udaril tako močno, da je slednji odletel proti zidu. Svetek pa da je bil takrat v družbi z nekim gospodom, ki je imel črno brado. Kdo da je bil slednji, ne more povedati, ker se že ne spominja več in ga tudi prej nikdar ni videl. Ali je pa Malitsch sabljo potegnil ali ne, tega se tudi ne ve spominjati, kajti tega ni mogel videti, ker se je takoj neposredno potem, ko je Svetek Malitscha udaril, mnogo ljudstva okoli njega zbralo. Sploh pa vztraja pri tem, kar je izpovedal preiskovalnemu sodniku, namreč, da Malitsch sablje niti potegnil ni.

Natakar Karel Stridinger izjavi, da ga je Malitsch v restavraciji vprašal: »Sind die Lausbuben noch draussen«, mu je priča to potrdila, je Malitsch takoj šel skozi sobo ven.

Priča J. Podobnik izjavi, da je medtem, ko je on sedel v restavraciji, nekdo rekel: »sedaj majo pa spet en'ga u grif«, nakar je šel ven in videl, da je tam ljudstvo kričalo: »Lausbub« in »Rotzbub« in da je oni gosp. z brado rekel proti Malitschu »wenn du noch einmal das Maul aufmachst, hau' ich dir eine runter«, nato se je cela drhal gnetla kakih 15 m daleč, nakar je Malitsch padel na tla. Jeli Malitsch sabljo potegnil, priča ne more izpovedati, ker tega ni videl.

Priča Gustav Pirc, ravnatelj kmetijske družbe, izjavi, da je potem, ko je on prišel iz restavracije, videl ležati Malitscha na tleh in sicer na hrbtu. Kmalu nato da je Malitsch skočil v kriku ter zakričal »gebt mir den Säbel, dass ich die Pakesch zusammenhau« in se potem zopet popolnoma previdno ulegel na tla.

Nato je predlagal dr. Furlan, da se zasliši še prisotna priča Ludvik

Vadnal. Sodni dvor je temu ugodil, nakar je slednji izjavil, da je Malitsch dolgo časa izzival, nakar je sabljo potegnil, kojo mu je potem Vodeb vzel in skrivil.

Isto izjavi tudi priča Pavel Ogorvec.

Gospa Svetek, soproga poštnega oficijala, izjavi, da je videla, da je Malitsch padel na tla in sicer zelo močno in to ko ga je držal stražnik. Da bi pa Malitsch krvavel, ni res, kar gotovo ve.

Priča Ciril Levstik se odpove pričanju z smislu § 153.

Predsednik je prečital še pričanje brivca Bukovnika, izvoščaka Josipa Pukelsteina, dijakov Ernsta Petritscha, Alojzija Keila ter Rudolfa Hille, oskrbnika z Jesenic, nakar je dr. Novak predlagal, da ni samo prečrtati izjav dr. Jenkota, dr. Demetra pl. Bleiweisa in Robide, ampak naj se zaslišijo tri zdravniki, da sami razkrijajo, da je kadet Paul Malitsch simulant. Temu se je pridružil tudi dr. Furlan zahtevajoč, da, ako se že mnenje fakultete prečita, se imajo tudi mnenja tukajšnjih zdravnikov prečitati.

Zastopnik privatnega udeleženca dr. Eger je predlagal naj se zasliši dr. Anton, koji je izdal spričevalo Malitschu, nakar je predlagal dr. Novak, naj se zaslišijo vsi zdravniki, koji so sploh dali mnenja kot sodnijski izvedenci.

Sodišče tem zahtevam ni ugodilo.

Nato je dr. Furlan predlagal, naj se zasliši dr. Schmidinger, ki bode potrdil, da je bil kadet Malitsch že preje bolan. Dokaz za to leži že v tem, da mu je njegova stara mati radi bolezniju zapustila 15—20.000 fl več nego drugim dedičem.

Dr. Novak pa je predlagal, naj se zasliši dr. Šlajmer, ker je Malitscha zadnji čas zdravil. Izpoved dr. Šlajmerja bi dokazala, da bazira zdravniška izjava dr. Antona le na izpovedbah, ne na preiskavi.

Dr. Eger se je temu z vso silo protivil.

Potem so se prečitala različna zdravniška spričevala, v kojih je razvidno, da je bil Malitsch prej že nervozen in histeričen in sploh zelo bolehen človek, kar je podedoval po očetu. Dr. Novak še vpraša, kdo je zahteval fakultetno mnenje in zaradi česa se je to zahtevalo.

Sodni izvedenec dr. Schuster izjavi, da Malitsch ni v stanu vse natančno izpovedati, ker je bolan, kar je sploh na njem videti. Isto izjavi tudi drugi izvedenec dr. Plečnik.

Radi teh izjav se priča Malitsch ne zaprišeže, ker je histeričen.

Priča Malitsch izpove sledeče: Šel je iz restavracije ven, da bi si ogledal, kaj da je zunaj. Prišedi ven, je najprej govoril z nekim gospodom ter potem hotel oditi. Nato mu prideta dva njemu neznana gospoda nasproti ter sta ga začela psovati, nakar je on pri pomnil, da vendar s celo stvarjo nič opraviti nima. Nato ga je nekdo udaril, najbrže Svetek. Ker so ga pa potem začeli psovati in svatvi, hotel je potegniti sabljo, da bi se branil. Da bi pa mogoče popolnoma vzel sabljo iz nožnice in jo nameril na Vodeba, se ne ve spominjati, mogoče pa je, da je to storil, in tudi mogoče, da je takrat izrekel besede »ich stech Sie nieder.« Ve pa, da mu je sablja bila vzeta in skrivljena.

Na vprašanje g. predsednika, koliko stane taka sablja, vstane g. dr. Furlan ter plača g. dr. Egerju 70 kron kot odškodnino za sabljo.

Zaslišana sodna zdravnika gospoda dr. Schuster in dr. Plečnik izjavita, da sunek v zadnji del ni mogoče smatrati, da bi imel kakih posledic. Iz vsega tega se vidi, da Malitsch ni bojazljiv človek. Ni mogoče, da bi vsled malega sunka padel v omotico; moral je dobiti druge sunke, vsled katerih je padel v omotico in ki so povzročili težko telesno poškodbo. Ta se je povečala, ko je potem Malitsch še enkrat, in sicer iz stražnikovih rok padel na tlak.

Dr. Furlan in dr. Eger sta se pobotala, da plača obtoženi Vodeb za poškodovanje sablje 10 K odškodnine.

Državni pravdnik dr. Rojina, zagovornika dr. Furlan in dr. Novak in zastopnik privatnega udeleženca dr. Eger so svoje posle opravili na kratko, na kar je sodni dvor oba obtoženca oprostil obtožbe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 13. julija. Ministrski predsednik Gautsch je bil danes v Ištu v dolgi avdijenci pri cesarju in je bil potem povabljen pri cesarju na obed.

Budimpešta 13. julija. Baron Banffy je obvestil vse organizacije nove stranke, ki se imenuje ustavna stranka, da bo v septembru občni zbor stranke.

Belgrad 13. julija. General Gruič se je popolnoma sprl s Pašićem, ker se je Pašić v

Požarevcu uprl Gruičevi kandidaturi. Vsled tega bodo zmerni radikali izšli iz te volitve razcepljeni. Neizogibno je, da nastaneta Pašićeva in Gruičeva frakcija.

Carigrad 13. julija. Sultanove čete v Maroku so pri Udidi izvojevale sijajno zmago nad pretendentovimi četami. Pretendent je ušel. Bojno polje pokriva mnogo mrtvih in ranjenih.

Petrograd 13. julija. Listi poročajo, da postane podadmiral Birilev mesto Avelana upravitelj vojne mornarice.

Petrograd 13. julija. Truplo umorjenega grofa Šuvalova se prepelje iz Moskve v Petrograd.

Tiflis 13. julija. Pri neki hišni preiskavi je dobila policija 112 bomb. Na postaji Mihajlovo so prijeli nekega moža, ki je imel bombo pri sebi. Tudi pri nekem duhovniku so dobili bombo, revolver in nad 100 patron.

Berolin 13. julija. Iz Moskve se poroča: Preiskava je dognala, da so različni visoki vladni uradniki v zvezi z revolucijskim oborom.

Berolin 13. julija. V nekaterih krajih ob Kaspiškem morju je policija našla mnogo municije in orožja, ki je bilo skrito in pripravljeno za vstajo.

Pariz 13. julija. Francoski in nemški poslanik v Fezu odpotujeta obenem iz Maroka; v Fezu ostaneta le še toliko časa, da se izgotove priprave za mednarodno konferenco.

Pariz 13. julija. V Brestu se prirejajo angleškemu brodogradu velikanske ovacije. Vsi govorniki so poudarjali veliki mednarodni pomen angleško-francoske alijance.

Pariz 13. julija. Posredovalci za rusko-francosko trgovinsko pogodbo so se odpravili v Petrograd.

Stockholm 13. julija. Nemški cesar Viljem je na svoji jahti »Hohenzollern« prispel v Gefle in bo imel jutri na morju sestanek s švedskim kraljem Oskarjem.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 13. julija. Vladivostok je blokiran. Admiral Biri-lev sodi, da bi se trdnjava v slučaju obleganja lahko držala več mesecev.

London 13. julija. »Daily Chronicle« javlja, da so Japonci silno razburjeni, ker podpira Rusija zahtevanje Kitajske na sodelovanje pri mirovni pogajanjih. Japonci se boje, da znajo priti ob uspehe svojih zmag in da bo Kitajska Port Artur in Mandžursko reklamirala zase.

strjeno in tekoče
Sarg glicerina
mylo
napravlja kožo
belo in nežno.
Dobi se povsod.

„Le Griffon“
najboljši cigaretni papir.
8 Dobiva se povsod. 1079

VITA
Prirodna rudninska voda
Najčiščel
natronski vrelec.

Po zdravniških priznanjih odlične zdravilne moči pri:
obolelostih menjavanja snovi, diabetes, preobili skalnični kislini, boleznih mehurja in ledvic, katarjih sopol, prebavil.
Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobi se tudi v lekarnah in drogerijah. 2069—3

VITA

Mesečno sobo
 odda takoj 2203-2
FR. IGLIČ, trgovec
 Mestni trg, Ljubljana.

Dijaki
 iz boljših hiš se sprejmejo na stanovanje in hrano pri učiteljski rodbini na Redeckega cesti št. 2. Strogo nadzorstvo. — Morebitni domači pouk po dogovoru. 2165-3

Stanovanja
 obstoječa iz 3 in 5 sob, se oddajo v najem v novih stavbah v Dalmatinovih ulicah.
 Povpraša se v Šelenburgovih ulicah št. 6, I. nadstropje, pisarna Deghenghi. 2129-8

Dobro izurjeno in samostojno
prodajalko
 za podružnico, takoj sprejemem. Ravno tako sprejemem za svojo trgovino
dva vajenca
 iz boljše hiše. — Ponudbe na
Anton Verbič, trgovec
 Sevnica ob Savi. 2183-3

Krojaški salon za gospode 2145-3
Ivan Magdič
 v Ljubljani, na Starem trgu šte. 8.
 Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših žurnalih iz najmodernejšega in najboljšega tuzemskega in inozemskega blaga. Uniformiranje in zaloga potrebščin za šole.

5 kron in več zaslužka na dan!
 Družba pletilnih strojev za domače delavce.
 Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih. — Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ničesar. — Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi.
THOS. H. WHITTICK & Co.
 Trst, Via Campanile 156. 1962-10

Milostiva gospa!
 Ali ste že poizkusili izvrstne zmesi vsak dan sveže žganih raznih kav
Prve ljubljanske
velike pražarne za kavo?
 1583-18

Naznanilo.
 Podpisani si dovoljuje udano objavljati, da je z dnem 1. julija 1905
prevzel staroznano trgovino
E. Mahr v Ljubljani, Židovske
ulice z vso zalogo blaga.
 Vsled ugodnih kupnih cen se bodo začetkom počitnic in potovanja na deželo vsi predmeti, kot: toaletni, pisalni, potovalne potrebščine i. t. d. po jako znižanih cenah razpečavali, dokler bo kaj zaloge. — Med prevzetim blagom je tudi večja partija konjaka, pristnega jamaikaruma, čaja ter esence za punš.
 K prijaznemu obisku vabi z odličnim spoštovanjem
Fr. Iglič trgovec s papirjem in galanterijskim blagom ter akcidenčni tiskar
 v Ljubljani, Glavni trg 11, filialka Židovske ulice 4.
 V Ljubljani, meseca julija 1905. 2119-5

PRIZNANO NAJBOLJŠE OLJNATE BARVE.
NAJFINEJŠE BARVE ZA UMETNIKE
 DR. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU
FINE OLJNATE BARVE ZA ŠTUDIJE
 DR. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU
 (PUŠKA 20 VIN.) MEČILA,
 APARATE, BARVE IN PREDLOGE ZA
ŽGALNO SLIKANJE
 VELIKO IZBIRO
LESENIN IZDELKOV
 ZA VŽIGANJE IN POSLIKANJE
BRATA EBERL
 TOVARNA OLJNATIH BARV, LAKOV IN FIRNEŽEV
 MIKLOŠIČEVA CESTA 6
 LJUBLJANA.
 FIRNEŽ LE IZ KRANJSKEGA LANENEGA OLJA.
 TUZEMSKI IN INOZEMSKI LAKI.
 ČOPIČI. — BRONCE. — KARBOLINEJ. — LIM.

Preklic.
 Podpisani javno prekličem, kar sem o gospe Boletovi in g. Boletu govoril in priznam, da je bilo izmišljeno vse obrekovanje, ki se je po Postojni trosilo in katerega sem bil tudi jaz nehote deležen. Obžalujem neuteleljene besede in jih priznam kot nerisnične. 2223
 V Ptuj, 13. julija 1905
Ivan Čeferin.

Sprejme se prodajalka
 in
poslovodja
 popolnoma samostojen delavec, za večjo trgovino z mešanim blagom
I. Krašovic na Jesenicah
 Gorenjsko. 2231-1

Perilo za zavode
Anton Šarc
 Sv. Petra cesta št. 8
 2214-2

Pravkar izšlo:
Janez Trdina.
 Verske bajke, stare in nove. Bajke in povesti o Gorjancih.
 Zbranih spisov knjiga 2. 23-78
 Ko je bil začel Trdina v 1. letniku „Ljubljanskega Zvona“ 1. 1881. pričevati svoje bajke in povesti, je ostrmel slovenski svet nad bogato zakladnico domišljije naroda, bivajočega ob dolenskih Gorjancih, začudil pa se je tudi nad obliko, v kakršni jih je pisatelj podajal. Snov, slog, jezik, vse je bilo pristno narodno. Nabirajoč narodno blago in pribežujoč ga širšemu svetu, ponarodenel je pisatelj sam Trdinove spise priporočamo z mirno vestjo kot najlepši književni dar, in sicer:
 „Bahovi huzarji in Iliri“
 broš. 3 K, s poštnino 3 K 20 v. eleg. vez. 4 K 50 h, s poštnino 4 K 70 h.
Verske bajke in povesti o Gorjancih. I.
 broš. 2 K, s poštnino 2 K 10 h, eleg. vez. 3 K 20 h, s poštnino 3 K 40 h.
 Dobiva se v založništvu
Lav. Schwentnerja
 v Ljubljani
 Prešernove ulice 3.

Vajenca za tiskarstvo
 sprejme 2204-3
FR. IGLIČ, akcidenčni tiskar
 Mestni trg, Ljubljana.

Visokošolec
 želi vstopiti čez počitnice v odvetniški ali notarsko pisarno.
 Ponudbe na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ pod šifro „A. B.“ 2203-3

Lepo stanovanje
 s 3 sobami, kuhinjo, jedilno shrambo in kabinetom se odda za mesec avgusta v Gradišcu št. 2, I. nadstropje.

Bukovih
drv
 kupim 100 — 150 sežnjev.
 Naslov pove upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 2167-3

Ernest Sark
 Ljubljana
 Dvorski trg št. 3
 priporoča vse
modno blago
 zaradi pozne sezone 1904
po jako znižanih cenah.

Žima in morska trava
 za modroce
 po najnižjih cenah
 v špecerijški trgovini
Antona Ječminek v Ljubljani
 na Sv. Petra cesti šte. 14. 1724-3

Pozor! Pozor!
V kafé-restavrantu „pri ZAJCU“
 na vogalu Rimske in Bleiweisove ceste
 se vsak dan točno postreže z okusnimi jedili in priznано najboljšimi vini, poleg tega pa se dobivajo vsled kot posebna specialiteta
dolenjski raki in fini cviček
iz Gadove peči
 Toči se vedno najbolj priljubljeno sveže pivo.
 Na razpolago je prijazen senčnat vrt.
 Priporočam se za vsestransko blagonaklonjenost s spoštovanjem
Avguštin Zajec
 restavrat. 2066 3

Zaloga koles in motorjev
 486 32
 iz znane tovarne J. Puch v Gradcu.
 Z dveletnim jamstvom.
FRANC ČUDEN
 urar in trgovec v Ljubljani
 Prešernove ulice, nasproti franč. samostana
 Filialka: Mestni trg, nasproti rotovža.
 Drugih vrst kolesa od K 120 — dalje.
 Z enoletnim jamstvom.
Velika zaloga šivalnih strojev.
 Osnovniki zaenaj in poštnine „prosto.“